

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Wnętrza i otoczenie Senatu RP

Historia polskiego parlamentaryzmu sięga XV w., kiedy to ukształtował się Sejm, złożony z obradujących oddzielnie: przedstawiciele szlachty i miast (Izba Poselska) oraz rady królewskiej (Senat – pod przewodnictwem króla). Do 1569 r. miejscem jego obrad był przede wszystkim Zamek Królewski na Wawelu w Krakowie. Od podpisania unii polsko-litewskiej większość sejmów Rzeczypospolitej odbyła się w warszawskim Zamku Królewskim.

Po powstaniu listopadowym władze rosyjskie zlikwidowały Sejm. Miała to być kara za usunięcie Mikołaja I z tronu polskiego przez Sejm powstańczy w 1831 roku. Chciano również w ten sposób zatrzeć pamięć o tradycji polskiego sejmowania. W XIX w. pomieszczenia zamkowe zostały całkowicie przebudowane przez zaborcę rosyjskiego. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918r. wpłynęło to na decyzję o lokalizacji siedziby władzy ustawodawczej. Zdecydowano się na przebudowę, położonego na skarpie wiślanej w Warszawie przy ulicy Wiejskiej kompleksu budynków, w których do 1914 r. mieściła się żeńska szkoła średnia – Aleksandryjsko-Maryjski Instytut Wychowania Panien. Salę obrad wybranego w 1919 r. Sejmu Ustawodawczego umieszczono w dawnej jadalni Instytutu. W 1922 r., na mocy konstytucji marcowej, odbyły się wybory do Senatu. Dotychczasowa sala sejmowa zaczęła służyć również jako sala posiedzeń Senatu. Taki stan trwał do oddania w 1928 r. do użytku nowej, amfiteatralnej sali obrad Sejmu. Dobudowano ją do południowej fasady Instytutu. Dawna sala, po odpowiedniej adaptacji wnętrza, została przeznaczona na salę obrad Senatu. W 1935 r. zakończono prace przy nowym hotelu dla posłów i senatorów, połączonym z salą posiedzeń parterową palarnią. Projektantem zabudowań sejmowych był Kazimierz Skórewicz.

W czasie II wojny światowej sala obrad sejmowych została częściowo zniszczona. Zagładzie uległa dziewiętnastowieczna zabudowa, z wyjątkiem jednego budynku. Pałacyk ten, położony w północnej części dzisiejszego zespołu budynków parlamentu, przed wojną przeznaczony był na potrzeby Biura Senatu.

Po wojnie przystąpiono do odbudowy sali posiedzeń plenarnych i hotelu sejmowego. W latach 1949-1952 wybudowano nowy zespół gmachów sejmowych. Zaprojektował go Bohdan Pniewski. Połączone ze sobą niskie pawilony z prześwitami miały zaspokoić potrzeby jednoizbowego otądn parlamentu.

W 1989 roku, w wyniku przemian ustrojowych, odbyły się pierwsze po wojnie wybory do Senatu. Na początku obradował on w sali obrad plenarnych Sejmu, następnie w Sali Kolumnowej. Jesienią 1990 r. rozpoczęto prace adaptacyjne, których celem była przebudowa oddanego do dyspozycji Senatu pawilonu A. Najbardziej wysunięty na wschód, pięknie położony na skarpie wiślanej, z widokiem na pobliski park im. marszałka E. Rydza-Śmigłego, miał się stać od tej pory główną siedzibą Senatu. Materiały archiwalne funkcjonującego dotychczas w tym miejscu Archiwum KC PZPR przeniesiono do Archiwum Akt Nowych. W maju 1991 r. na pierwszym piętrze oddano do użytku amfiteatralną salę posiedzeń, która powstała z połączenia trzech dawnych sal konferencyjnych. Na początku 1995 r. część sąsiedniego budynku B opuścił, istniejący od 1985 r., Trybunał Konstytucyjny. Niektóre pomieszczenia w tym budynku przeznaczono dla Senatu. W miarę upływu czasu wnętrza Senatu poddawano różnym przebudowom, mającym na celu ich modernizację.

Aldona Podolska-Meducka

Kompleks budynków Senatu RP

Budynek Senatu

◀
Widok od strony ul. Maszyńskiego
(elewacja południowa)

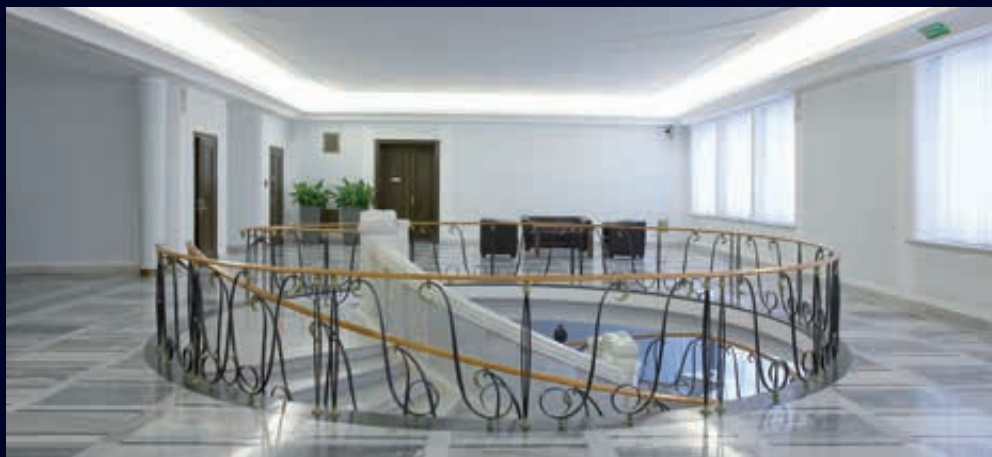
▼
Widok od strony parku im. marszałka
E. Rydza-Śmigłego (elewacja północna)

Główne wejście do Senatu RP.
Wartę pełni Straż Marszałkowska,
która nawiązując do wielowiekowej
tradycji, czuwa nad bezpieczeństwem
i spokojem na terenie parlamentu.

W HOŁDZIE SENATOROM
NIEZŁAZIŁOSPOLNIE
TOWAROWANYM POŁĘGNYM
ZAGINIONYM ZMARŁYM
W LATACH II WOJNY ŚWIATOWEJ
I TOWAROWANYM OKRESIE REPRZESU

- ▲ Tablica pamiątkowa w holdzie senatorom II RP pomordowanym, poległym, zaginionym, zmarłym w latach II wojny światowej oraz powojennym okresie represji, odsłonięta w 1999 r. na parterze budynku
- ▶ Fragment klatki schodowej na I piętrze
- ◀ Hol na ostatniej kondygnacji

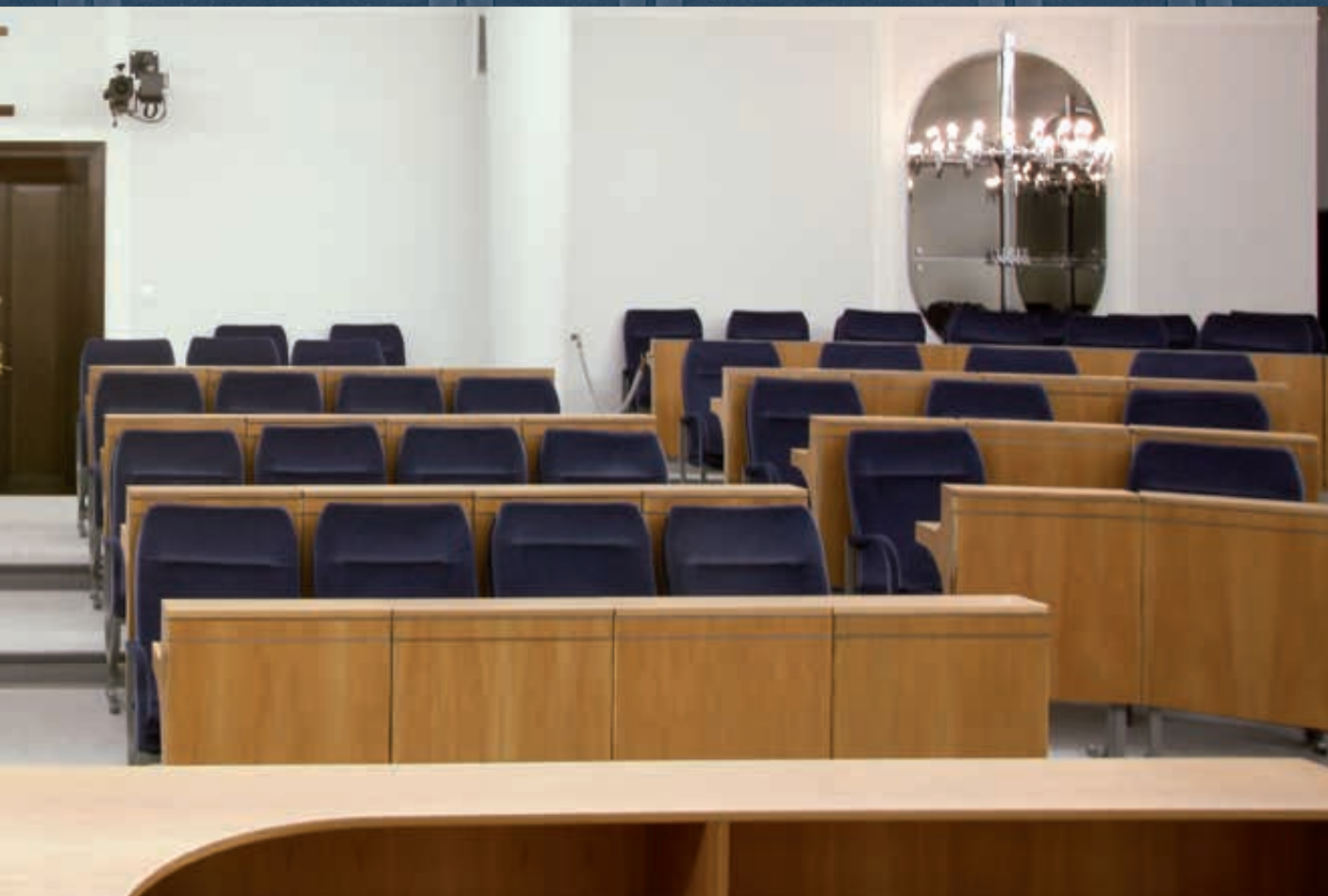
▶ Kolistą klatka schodowa

▼ Elementy balustrady
oraz rozeta stanowiąca
fragment posadzki
klatki schodowej

Sala posiedzeń Senatu RP, przebudowana według projektu Barbary i Andrzeja Kaliszewskich oraz Bohdana Napieralskiego w 1991 r. Architekci dostosowali swój projekt do koncepcji architektonicznej prof. Bohdana Pniewskiego, projektanta całego kompleksu budynków sejmowych, powstałych na przełomie lat 40. i 50. XX w. Widok od strony stołu prezydialnego. W tle fragment ozdobnej kurtyny zasłaniającej okna.

Sala posiedzeń Senatu, widok
w kierunku łóży prezydenta

Miejsce prezydenta RP wyróżnione flagą. Nad fotelem umieszczono replikę przedwojennego sztandaru prezydenta RP. W głębi łoża dla członków rządu i zaproszonych gości.

Miejsce pracy senatora – pulpit wyposażony w urządzenie do głosowania

Łoża dla dziennikarzy i publiczności

Stół prezydialny przeznaczony dla marszałka prowadzącego obrady oraz pomagających mu sekretarzy Senatu. Poniżej stołu prezydialnego i mównicy znajdują się miejsca dla pracowników Kancelarii Senatu obsługujących posiedzenia Senatu.

Godło państwowe i laska marszałkowska wykonane i подарowane Senatowi RP w 1991 r. przez Cech Rzemiosł Artystycznych z Warszawy z okazji 200. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja. Drzewce laski wykonano z drewna mahoniowego i ozdobiono podłużnym żebrowaniem ze srebrzonych, metalowych prętów. Na drzewcu znajdują się daty: uchwalenia Konstytucji 3 maja (3 V 1791 r.), odzyskania przez Polskę niepodległości (11 XI 1918 r.) oraz pierwszych wolnych wyborów do Senatu (4 VI 1989 r.). Laskę wieńczy stylizowana, połączona korona piastowska Kazimierza Wielkiego, ozdobiona czterema jasnymi bursztynami.

◀ Monogram RP
na froncie
stołu
prezydialnego

◀ Sala recepcyjna,
w której marszałek
podejmuje gości

▶ Gabinet marszałka
Senatu RP

▶ Korytarz prowadzący
do sali recepcyjnej

◀ Sala konferencyjna im. Władysława Raczewicza (1885–1947) – prawnika, marszałka Senatu RP (1930–1935), prezesa Światowego Związku Polaków z Zagranicy (1934–1939), prezydenta RP (1939–1947) (II piętro)

◀ Sala konferencyjna im. Zbigniewa Romaszewskiego (1940–2014) – doktora fizyki, wicemarszałka Senatu RP (2007–2011), senatora siedmiu kadencji (1989–2011), działacza opozycji w czasach PRL, członka Trybunału Stanu (parter)

▶ Foyer przy sali posiedzeń Senatu. Portrety marszałków Senatu RP sprawujących tę funkcję od 1922 r. (I piętro)

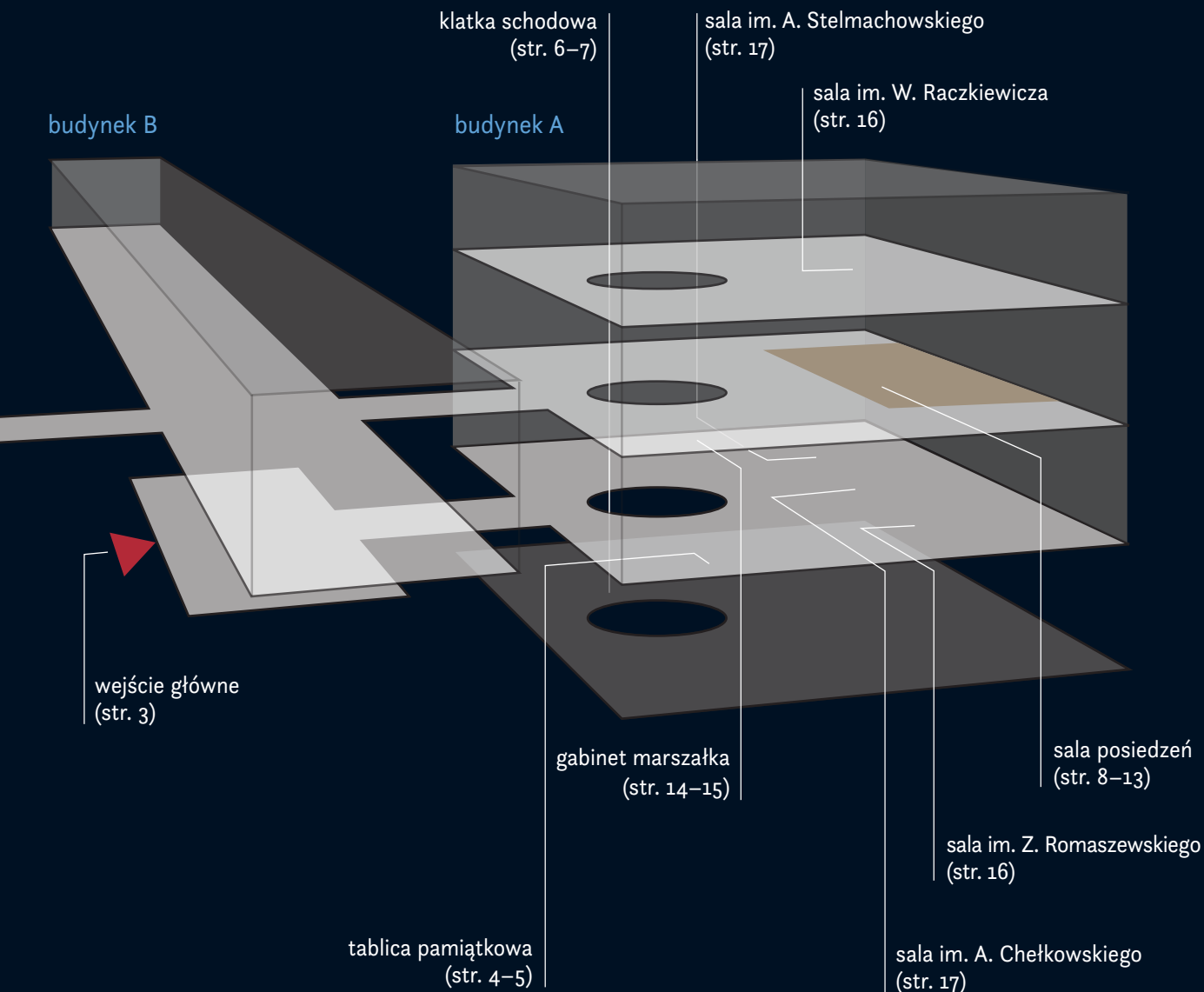
Sala konferencyjna im. Andrzeja Stelmachowskiego (1925–2009)
– prawnika, marszałka Senatu RP (1989–1991), uczestnika obrad Okrągłego Stołu (1989), prezesa Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" (parter)

Sala konferencyjna im. Augusta Chełkowskiego (1927–1999)
– profesora fizyki, marszałka Senatu RP (1991–1993), senatora czterech kadencji (1989–1999), rektora Uniwersytetu Śląskiego na przełomie lat 1980-1981 (parter)

Schemat wnętr Senatu RP

Wizyta w parlamencie

Zapraszamy grupy zorganizowane do zwiedzania parlamentu w poniedziałki i wtorki.
Termin wizyty należy rezerwować na stronie
<https://senat.edu.pl/edukacja/zwiedzanie/system-rezerwacji-wycieczek/>

Kancelaria Senatu
Centrum Informacyjne Senatu
00-902 Warszawa, ul. Wiejska 6
tel./fax 22 694 92 65, tel. 22 694 92 84
senat@senat.gov.pl
www.senat.gov.pl
www.facebook.com/SenatRP/

Warszawa 2018. Kancelaria Senatu, Centrum Informacyjne Senatu. 00-902 Warszawa, ul. Wiejska 6. Koncepcja: Małgorzata Szydłowska. Fotografie: Katarzyna Czerwińska, Michał Józefaciuk, Sławomir Kaczorek, Tomasz Wierzejski&Aleksander Iwaszkiewicz, fotografia lotnicza: Tomasz Stępień, Narodowe Archiwum Cyfrowe, Archiwum Senatu. Projekt graficzny: fpstudio.pl

ISBN 978-83-65711-32-8

